

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)
Віденська консерваторія в м Будапешт, (Угорщина)

**III Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2021 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 12 від 22 квітня 2021 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2021 р.). – Мукачево: МДУ, 2021. – 233 с.

Відповідальний за випуск: Феєр О.В. – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами, відповідальна за наукову роботу кафедри.

Технічний редактор: Товт Т.Й. – к.е.н., доцент.

У збірнику тез за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту та управління економічними процесами Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, студентів, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>

© Мукачівський державний університет, 2021
© Кафедра менеджменту та управління економічними процесами, 2021

в обліковій політиці чітко зафіксувати складові формування обсягу інвестицій та показника EBITDA.

Список використаних джерел:

1. Дема І.Д., Дорохова Л.М., Віленчук О.М. *Фінансовий менеджмент* : підручник . Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
2. Бердар М.М. *Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.*
3. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 (редакція від 14.03.2017) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 11.03.2021).
4. Колісник М. Рівняння Дюпон: нові імплементації старого аналітичного інструменту. URL: <http://www.kolisnyk.in.ua/publications/mk-articles/> (дата звернення 11.03.2021).
5. Скубій І. EBITDA – в чому секрет популярності? URL <https://msp-partners.com.ua/ebitda-%E2%80%93-v-chomu-sekret-populyarnost%D1%96.html> (дата звернення: 11.03.2021).

УДК 657

Н.С. ЛІБА

доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Глобалізаційні трансформації світової та національних економік, фокусуючи пріоритети на подоланні аморфності бізнесу та посиленні конкурентоспроможності, зумовили об'єктивну необхідність розробки науково обґрунтованої моделі комплексного інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту, що передбачає доцільність впровадження обліково-аналітичних інновацій для генерування нових методологічних засобів обробки інформації стратегічного характеру, зокрема, розвитку управлінського обліку в напрямі забезпечення його відповідності потребам стратегічного управління з логічним уточненням теоретичних основ функціональності облікової системи тактичного й стратегічного рівнів [1].

Вирішенню теоретико-методологічних проблем стратегічного управлінського обліку присвячено праці таких провідних вітчизняних та зарубіжних науковців, як Валуєв Б.І., Голов С.Ф., Гушко С.В., Друрі К., Литвин Ю.Я., Метью М.Р., Мних Є.В., Нападівська Л.В., Нідлз Б., Ніколаєв О.Є., Німчинов П.П., Нортон Д., Палій В.Ф., Перер М.Х.Б., Пушкарь М.С., Райан Б., Соколов Я.В., Сопко В.В., Ткач В.І., Ткач М.В., Уорд К., Фостер Д., Хендріксен Е.С., Хорнгрен Ч.Т., Чумаченко М.Г., Шайкан А.В., Швець В.Г. та інших.

В сучасних умовах господарювання організація ефективного інформаційного забезпечення процесу управління підприємством неможливе тільки на підставі внутрішніх даних. Це пов'язано з тим, що для управління та контролю за розвитком підприємства все частіше потрібна інформація про потенційний вплив чинників зовнішнього середовища на реалізацію обраної конкурентної стратегії. Якщо розглядати стратегічний управлінський облік як систему інформаційної підтримки прийняття стратегічних управлінських рішень, то неможна не погодитися з К. Уордом, стосовно

того, що «стратегічні рішення повинні прийматися тільки після всебічної оцінки їх фінансових наслідків, для чого необхідно, щоб діюча система стратегічного обліку працювала в межах конкретної бізнес-стратегії і відповідала їй» [2].

Основною функцією стратегічного управлінського обліку є забезпечення умов для найбільш об'єктивного аналізу ефективності діяльності підприємства, а також для того, щоб при ухваленні стратегічних управлінських рішень були враховані думки усіх груп зацікавлених осіб, тобто, на наш погляд, стратегічний управлінський облік повинен дозволяти визначити наскільки ефективно працює підприємство з точки зору різних груп інтересів [3].

Стратегічний управлінський облік – це інформаційне підґрунтя прийняття рішень вищого рівня управління, що полягає в забезпеченні менеджерів всією інформацією, необхідною для управління і контролю за розвитком підприємства в інтересах його власників та інших зацікавлених партнерських груп (кредиторів, клієнтів, постачальників, персоналу, уряду і суспільства).

Роль стратегічного управлінського обліку як інформаційного підґрунтя прийняття рішень у кожному з п'яти взаємопов'язаних процесів стратегічного менеджменту підприємства полягає в такому:

1. При визначенні сфери діяльності і формулюванні стратегічних напрямів роль стратегічного управлінського обліку полягає у визначенні послідовності видів діяльності (ланцюжка створення цінності), які організація використовуватиме для задоволення потреб своїх клієнтів. Для оцінювання функціонування ланцюжка створення цінності на підприємстві слід розробити систему інтегрованих показників або систему оцінювання виконання, одним з критеріїв якої може бути показник витрат на кожній ланці цього ланцюжка.

2. Постановці стратегічних цілей та задач для їх досягнення повинна передувати ґрунтовна оцінка стратегічним управлінським обліком сильних і слабких сторін підприємства, узгодження їх з можливостями, наданими клієнтами, і загрозами, представленими конкурентами.

3. Значення стратегічного управлінського обліку у формулюванні стратегії підприємства полягає у розробленні форм стратегічної звітності (про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів тощо). Стратегічна звітність розробляється з урахуванням подій, що відбуваються як усередині, так і за межами підприємства. До цієї стратегічної звітності, якщо є потреба, вносять поправки з метою адаптації до нової ринкової ситуації.

4. Роль стратегічного управлінського обліку у реалізації стратегічного плану полягає у використанні відповідних методів і прийомів, що залежать від стратегічного позиціонування підприємства.

5. Стратегічний управлінський облік має велике значення у п'ятому управлінському процесі: оцінювання результатів діяльності та зміна стратегічного плану або методів його реалізації. З використанням інструментів стратегічного управлінського обліку на підприємстві розробляють дієву систему оцінювання виконання, орієнтовану на заздалегідь визначені показники (комбінація короткострокових і довгострокових, фінансових і нефінансових (якісних) показників виконання). Як тільки підприємство вирішило, які критичні індикатори виконання слід вимірювати, і розробило систему, яка фіксує ці показники, воно починає оцінювати виконання. Частиною процесу оцінювання виконання (результативності) є порівняння реалізованого, чи фактичного, рівня виконання з цільовим рівнем. Різниця між фактичним і запланованим рівнями виконання сигналізує про потенційну проблему, що потребуватиме відповідного реагування. Поява нових обставин змушує підприємство вносити корективи до стратегії розвитку: довготерміновий напрям розвитку може бути змінено, завдання управління і майбутня позиція підприємства переглянуті.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>